

ΕΛΛΑΔΑ 2018: ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ

Το τελευταίο τρίμηνο 2017

Το τελευταίο τρίμηνο 2017 έκλεισε με αύξηση του ΑΕΠ 1,9% έναντι του αντίστοιχου τριμήνου 2016. Αυτό όμως ήταν περισσότερο αποτέλεσμα της σχετικά καλύτερης πορείας των δύο πρώτων τριμήνων 2017 παρά της επίδοσης του τελευταίου τριμήνου του έτους.

Πρώτες ενδείξεις για το 2018

Η πορεία της οικονομίας στο σύνολο του τρέχοντος έτους 2018 εξαρτάται επίσης σε μεγάλο βαθμό από την επίδοση μέσα στο πρώτο τρίμηνο 2018. Οι ενδείξεις που υπάρχουν μέχρι στιγμής δεν είναι πολύ αισιόδοξες. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία:

- Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης IOBE υποχώρησε τον Φεβρουάριο 2018. Επίσης, παρά την καλή πορεία του Ιανουαρίου, η αύξηση στις πωλήσεις επιβατηγών αυτοκινήτων τον Φεβρουάριο 2018 δείχνει να περιορίζεται σε σχέση με τον Φεβρουάριο 2017. Υποβόσκει κίνδυνος χαμηλής πτήσης για την καταναλωτική δαπάνη. Ο κίνδυνος είναι συμβατός με τις υποτονικότερες, κατά το IOBE, επιχειρηματικές προσδοκίες στον τομέα του λιανικού εμπορίου τον Φεβρουάριο 2018.
- Ο όγκος των οικοδομικών αδειών που εκδόθηκαν τον Δεκέμβριο 2017 ήταν μικρότερος κατά 8,6% σε σχέση με τον Δεκέμβριο 2016. Αυτός ο δείκτης, αν και δεν προσδιορίζει, εν τούτοις, συνήθως προοιωνίζεται την δραστηριότητα στις κατασκευές κατά τον επόμενο χρόνο, καθώς εκφράζει τη διάθεση (αισιοδοξία/απαισιοδοξία) των επενδυτών σε ιδιωτικές κατασκευές.
- Οι καλύτερες προσδοκίες Φεβρουαρίου 2018 στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών μπορούν να στηρίξουν προσδοκία σημαντικής ανόδου των επενδύσεων σε αυτούς τους τομείς, περιλαμβανομένων και των προσδοκιών για αύξηση των εξαγωγών, σε συνέχεια των θετικών επίσης αντίστοιχων εξελίξεων του 2017. Πάντως, αν δεν βελτιωθεί η εικόνα της καταναλωτικής δαπάνης, είναι πιθανό να υπάρξει περιορισμός των θετικών επενδυτικών προσδοκιών.
- Το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων προβλέπει μηδενική αύξησή τους το 2018

Α' τρίμηνο 2018

Το τριμηνιαίο ΑΕΠ στο Α' τρίμηνο 2017 ήταν αυξημένο κατά 0,6%, σε σχέση με το Δ' τρίμηνο 2016. Η αύξηση αυτή ήταν καλή με ιστορικά στοιχεία. Με δεδομένες δε τις πρώτες ενδείξεις για το 2018, θα ήταν αισιόδοξη, αλλά όχι απίθανη, η προσδοκία ότι και το Α' τρίμηνο 2018 θα υπάρξει ανάπτυξη (από τρίμηνο σε τρίμηνο – α.ο.α) ίση με την

αντίστοιχη που παρατηρήθηκε το 2017. Σε αυτή την περίπτωση, σε ετήσια βάση (Α'2018 προς Α'2017), η ανάπτυξη θα ανέρχεται σε 1,9%. Αν επιτευχθεί, μπορεί να αποτελέσει εφελκυστήρα για το αφήγημα της εξόδου από την κρίση. Όμως, δεδομένων των ψυχολογικά ανασταλτικών εξελίξεων που παρατηρήθηκαν, περισσότερο πιθανή μοιάζει η εκτίμηση για χαμηλότερη ανάπτυξη, 1,5%-1,7% σε ετήσια βάση.

Β' τρίμηνο 2018

Ριζική βελτίωση των συνθηκών του Α' τριμήνου δεν φαίνεται πιθανή. Είναι επίσης δύσκολο να υπάρξει και χειροτέρευση λόγω εσωτερικών παραγόντων. Αυτό είναι το βασικό σενάριο, σύμφωνα με το οποίο η αύξηση του ΑΕΠ το Β' τρίμηνο σε ετήσια βάση (Β'2018/Β'2017), θα είναι οριακά υψηλότερη του Α' τριμήνου, 1,5%-2,0%. Αρνητικοί κίνδυνοι όμως μπορεί να προκύψουν από εξωτερικούς παράγοντες και να περιορίσουν την ανάπτυξη σε λιγότερο από 1,5%.

Γ' τρίμηνο 2018

Οι αρνητικοί κίνδυνοι από εξωτερικούς παράγοντες μπορούν να έχουν σημαντική επίπτωση, λόγω επίδρασης στον τουρισμό. Το βασικό/ρεαλιστικό σενάριο όμως δεν επηρεάζεται, καθώς η πιθανότητα να προκύψουν δεν είναι μεγάλη. Αντίθετα, ευνοϊκή επίδραση μπορούν να έχουν περισσότερο πιθανές θετικές εξελίξεις στο εσωτερικό μέτωπο, που θα βελτιώνουν την αίσθηση βεβαιότητας στην οικονομία. Στα βασικό σενάριο, η αύξηση του ΑΕΠ σε ετήσια βάση (Γ'2018/Γ'2017) θα είναι στην κλίμακα 1,8%-2,3%. Στο αισιόδοξο σενάριο, υπό την επίδραση βελτιούμενης αίσθησης βεβαιότητας, η αύξηση (Γ'2018/Γ'2017) μπορεί να φτάσει το 3,0%.

Δ' τρίμηνο 2018

Προφανώς θα επηρεαστεί από την εξέλιξη του Γ' τριμήνου. Στα βασικό σενάριο, η αύξηση του ΑΕΠ σε ετήσια βάση (Δ'2018/Δ'2017) θα είναι στην κλίμακα 2,3%-2,8%. Στο αισιόδοξο σενάριο, μπορεί να ξεπεράσει το 3,5%.

Συνολική εικόνα για το 2018

Στο βασικό σενάριο, η ανάπτυξη στο σύνολο του έτους, έναντι του συνόλου 2017, θα κυμανθεί στην περιοχή 1,8%-2,5%.

Κύριο χαρακτηριστικό των εξελίξεων του 2018, σύμφωνα με το βασικό σενάριο, θα είναι η συνεχώς, από τρίμηνο σε τρίμηνο, βελτιούμενη εικόνα της πορείας της οικονομίας. Στο τελευταίο τρίμηνο του 2018, η ανάπτυξη σε ετήσια βάση είναι πολύ πιθανό να υπερβαίνει το 2,5%. Εκτός από τους ουσιαστικούς, σε αυτό θα συμβάλουν καθαρά τεχνικοί λόγοι,

καθώς στο δεύτερο μισό του 2017 η αύξηση του ΑΕΠ από τρίμηνο σε τρίμηνο ήταν πολύ περιορισμένη και έτσι μία ομαλά θετική πορεία το Γ' και Δ' τρίμηνο του 2018 μπορεί να φαντάζει θεαματική.

Η πορεία της οικονομίας το 2019

Οι πιθανές σχετικά καλές επιδόσεις το 2018 δεν δημιουργούν όμως βεβαιότητα για συνέχιση ή και βελτίωσή τους το 2019, όπως, άλλωστε, οι βελτιωμένες επιδόσεις του 2014 δεν απέτρεψαν την κακή πορεία του 2015. Οι διαχειριστικές επιλογές κατά το τρέχον έτος και όσες ακολουθήσουν στη συνέχεια θα καθορίσουν την πορεία της οικονομίας το 2019.

Συνέπειες για τον πολιτικό σχεδιασμό

Η Κυβέρνηση

Η κυβέρνηση θα έχει όφελος να καθυστερήσει τις εκλογές. Όσο περνάνε τα τρίμηνα του 2018, τόσο πειστικότερα θα μπορεί να προβάλλει επιχείρημα βελτιούμενων αποτελεσμάτων. Εάν μέσα στο Γ' τρίμηνο δεν εκδηλωθούν αρνητικοί εξωτερικοί κίνδυνοι και η οικονομία κυλήσει τουλάχιστον σύμφωνα με το βασικό σενάριο, οι μόνοι παράγοντες που θα μπορούν να ωθήσουν την Κυβέρνηση σε απόφαση για εκλογές εντός του 2018 θα είναι:

- είτε το ενδεχόμενο επίσπευσης αρνητικών μέτρων από 1/1/2019, όπως φαίνεται να επιμένει το ΔΝΤ,
- είτε η απόφαση να εκμεταλλευθούν την ευνοϊκή έως τότε οικονομική συγκυρία και να μην εκτεθούν σε κινδύνους που μπορεί να ανακύψουν στο τέλος 2018 ή στις αρχές 2019.

Η Αντιπολίτευση

Όσο περνάνε τα τρίμηνα του 2018, το αντιπολιτευτικό επιχείρημα για την τρέχουσα κακή πορεία της οικονομίας θα χάνει την επικαιρότητά του. Άρα θα πρέπει να αναμένεται σταδιακή μετατόπιση, προβολή πρόσκαιρου χαρακτήρα των βελτιώσεων και πιο μακροπρόθεσμων συνεπειών κακών κυβερνητικών πρακτικών οικονομικής διαχείρισης και μελλοντικών κινδύνων απώλειας νέων ευκαιριών ανάπτυξης.

Η μεγάλη σημασία της επικοινωνιακής τακτικής

Το βέβαιο είναι ότι μέχρι τις επόμενες εκλογές δεν θα έχει εμπεδωθεί στην οικονομία αίσθηση θετικής ή αρνητικής βεβαιότητας για τις μακροχρονιότερες τάσεις. Άρα όλα τα επιχειρήματα, και θετικά και αρνητικά έναντι της κυβερνητικής πολιτικής, θα μπορούν να στηριχθούν με αναφορές στους οικονομικούς δείκτες. Σε τέτοιες συνθήκες, τα επικοινωνιακά ευρήματα, τακτικής ή και συγκυριακά, μπορεί να αποτελούν τον κρίσιμο παράγοντα πολιτικής επιτυχίας.